

Cele două Români

written by [Adela Toplean] | May 15, 2018

După mine, nu există problemă mai apăsătoare pentru țara asta decât cea pe care o vedeți redată (în fotografie), desăvârșit, de Teodor Baconski, în *Cetatea sub asediu* (Doxologia, 2016). Nu știm – și nici nu vrem să știm – unii de alții, iar cele două Români sunt ireconciliabile nu fiindcă au valori și priorități incompatibile, ci fiindcă își neagă reciproc dreptul la existență, se comportă ca și când existența celeilalte n-ar fi substanțial justificată. S-a creat o prăpastie de netrecut între cele două Români, s-a consolidat o distanță profund vinovată (vinovată, dacă vreți, în sens psihanalitic) și, deci, perfect lipsită de luciditate. Am încremenit – și unii și alții într-o opoziție prostească, absurdă, nerezonabilă, pre-reflexivă care nici măcar nu ne permite să ne conturăm ca entități autonome, necum să ne armonizăm deosebirile. E ca și când am funcționa cu toții fără îndreptățire, în ilegalitate, e ca și când ne-am fura singuri autorizația de funcționare: bigoți și progresiști, suntem la fel de absurzi, de nelalocul nostru.

Tensiunea dintre cele două Români ne ține paralizați pentru că este de fapt hrănită de niște procese (colective) regresive. Vorba lui Teodor Baconski, urbanizarea a fost ratată. Ratată a fost în comunism și ratată va fi în vecii vecilor fiindcă, neavând șansa unor procese naturale, n-am reușit să “ne prindem” care sunt diferențele de substanță dintre sat și oraș, de ce unii sunt fundamental de-acolo și alții fundamental de dincolo. O ratare

individuală sau colectivă are toate șansele să se repete până nu se accesează (și asumă) motivele profunde care au determinat-o.

Capitolul se încheie cu concluzia că tensiunea dintre cele două categorii este una mai degrabă politică, nu una metafizică ori spirituală. Așa cred și eu. Fiindcă duhul suflă oricum unde vrea. Pe când reușita unei anumite organizări a cetății depinde de voința noastră explicită. E obligatoriu ca – în sens foarte larg și în sens foarte restrâns, la propriu și la figurat – stânga să știe ce face dreapta și invers. Nu avem o realitate comună în sensul că nu ne-am putut mobiliza, matur, să conferim *valoare conștientă diferenței* dintre noi. Fiindcă, de fapt, nu diferențele (despre a căror substanță nu știm oricum nimic) sunt problema, ci complicitățile vinovate, profunde și – culmea! – *naturale, constituționale* – dintre Româniile care – simultan – se subestimează și se supraestimează reciproc. Li se pare că au ceva de câștigat din acest dispreț reciproc care a devenit, aș zice, normă de comportament. Schizoidia îngroapă România.